

ELEVHAND- LEDNING

**RIKSDAGSVALET 2022 -
RÄTTIGHETER ÄR INGET VAL**

INGETVAL

MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER SKA GÄLLA ALLA

Inledning

Med hjälp av frågorna i denna handledning kan du undersöka om mänskliga rättigheter ingår i partiets valbudskap och vilken inriktning budskapet i så fall har.

Utgå från **valbudskap** från ett **riksdagsparti**. Välj partiets *valfilm*, partiledarens uttalanden under en *debatt*, eller partiets *valprogram* – som beskriver de viktigaste valfrågorna och lösningar på dessa.

Läs igenom begrepp och definitioner av mänskliga rättigheter innan du börjar analysera valbudskapet.

Använd dig av "*Guiden - tolka partiernas valfilm*" för att enklare kunna se, tolka och värdera budskapen som kan finnas i det material du ska analysera.

Längst ner finns länkar till partiernas valfilm och valplattform.

Analys: steg – för – steg

1. Identifiera alla rättigheter

- Vilka mänskliga rättigheter tas upp i partiets valbudskap?
- Finns det indirekta kopplingar till mänskliga rättigheter?

Exempel: Förslag från staten att underlätta bostadsbyggande som ska leda till fler billiga bostäder. Det kan vara en indirekt koppling till rätten till bostad.

Skriv upp alla kopplingar till mänskliga rättigheter som du kan hitta.

2. Olika sorters rättigheter

- Dela upp partiets rättigheter i två huvudgrupper:
  1. Medborgerliga och politiska rättigheter.
  2. Ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.
- Kan du se att valbudskapet tar upp ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, eller medborgerliga och politiska rättigheter? Om ja, vilken grupp av rättigheter fokuserar partiet mest på? Varför tror du det är så?

3. Vems rättigheter?

- Gäller rättigheterna som partiet tar upp främst för de som är svenska medborgare eller alla människor i hela världen?
- Visar partiets valbudskap respekt för allas lika rättigheter eller lyfts någon grupp fram som viktigare eller mindre viktig än någon annan?

Exempel: Favoriseras eller diskrimineras vissa grupper på grund av t.ex. ålder, inkomst, social eller etnisk bakgrund?

- Kan du se att valbudskapet inriktar sig på vissa gruppers mänskliga rättigheter? Varför tror du i så fall att det är så?

Exempel: Vissa grupper kan vara flyktingar, minoritetsgrupper, kvinnor, barn eller HBTQI-personer.

4. Positiva och negativa rättigheter

- Är det främst positiva eller negativa rättigheter som lyfts fram? Beskriv vilka positiva och/eller negativa rättigheter som i så fall tas upp.

Exempel: En positiv rättighet innebär en rätt som kräver en aktiv handling från staten att erbjuda, t.ex. att sjukvården byggs ut för likvärdig vård.

Analysverktyg - riksdagspartiets valbudskap

Valbudskap från vilket parti?	
Vilken typ av material? (valfilm, debatt, partiprogram)	
Beskriv kort vad valbudskapet handlar om	

Tar partiets valbudskap upp:	Nej	Ja, ange vilka rättigheter/gruppers rättigheter
Medborgerliga och politiska rättigheter?		
Ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter?		
Universella rättigheter, rättigheter för alla människor i hela världen?		
Vissa grupper rättigheter?		
Negativa rättigheter?		
Positiva rättigheter?		

Länkar till material

Valfilmer – riksdagspartiernas filmer inför riksdagsvalet

(Länkar tillkommer i uppdaterad version i aug.)

- Centerpartiets valfilm
- Kristdemokraternas valfilm
- Liberalernas valfilm
- Miljöpartiets valfilm
- Moderaternas film:
- Socialdemokraternas valfilm
- Sverigedemokraternas valfilm
- Vänsterpartiets valfilm

Valplattform, valprogram

- Centerpartiets [valplattform](#)
- Kristdemokraternas [valplattform](#)
- Liberalernas [valplattform](#)
- Miljöpartiets [valplattform](#)
- Moderaternas [valplattform](#)
- Socialdemokraternas [valplattform](#)
- Sverigedemokraternas [valplattform](#)
- Vänsterpartiets [valplattform](#)